

SAMBAND

SAMBAND

.. is a quarterly magazine devoted to old country folklore, tradition, and history. Also historical and biographical sketches from Valdres settlements in America ..

Subscription price
\$1.00 a year.

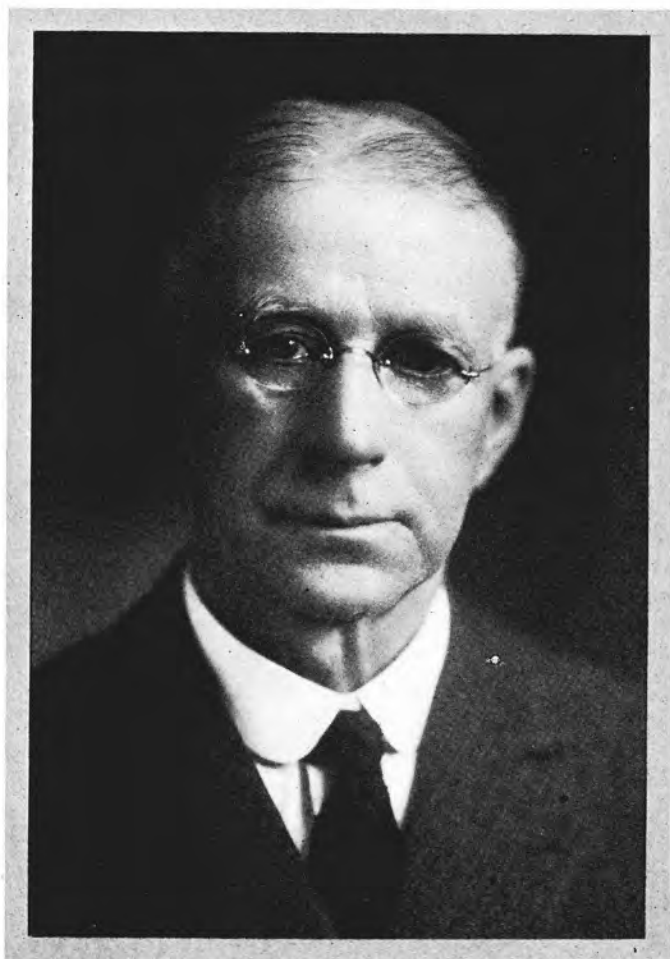
Published by Valdres Samband
at 425-429 South Fourth Street,
Minneapolis, Minnesota

S A M B A N D

Nr. 3

SEPTEMBER 1931

7. Aarg.

J. C. M. Hanson

James (Jens) Christian Meinich Hanson

AV KARL T. JACOBSEN

GUNNERIUS og Eleonore Hanson tænkte maaske, for sig selv ialfald, at det skulde bli noe stort av den gutten, som kom til deres hjem den 13de mars 1864, og som de gav navnet Jens. Men at han skulde bli kjendt saa godt som over den hele verden paa den maate som tiden viser blev tilfældet, kunde de dog utvilsomt ikke hat noen anelse om. Nedskriveren av disse linjer har ikke noe personlig bekjendtskap til Hansons forældre eller til hans liv i hans barndoms hjem i Nord-Aurdal i Valdres. Hans store interesse for alt det bedste i den norske kultur, og det skjønt hans virkefelt for det meste av tiden har ligget blandt uinteresserte — for ikke at si fiendtlige omgivelser, tyder dog paa at disse interesser maa ha hat en høi plads i hans hjem og ha gjort et sterkt indtryk paa ham. Det maa være meget mere tilfældet eftersom han kom bort fra hjemmet allerede i en tidlig alder.

Allerede i ni-aarsalderen traf det sig saa at Hanson reiste til Amerika. Og han blev ikke bragt hit av sine forældre. Han hadde slegtninger i Decorah, Hans Røberg familien, og da der gaves anledning for ham til at følge med den nu avdøde pastor O. J. Hjort, som da var paa besøk i Norge, blev det besluttet at sende unge Jens dit for at han kunde gaa paa skole der noen aar og saaledes faa bedre anledning til at lære engelsk. Rygtet sier at det nok var ham selv som vilde være med til Amerika, og at han tryglet og bad til han endelig fik reise.

Det følgende aar, ti aar gammel, begyndte Hanson paa Luther College. Efter at ha fuldendt den forberedende avdeling fire aar senere, var det nok meningen at han skulde reise tilbake til Norge. Men nu vilde han bli og fuldende collegekurset ogsaa, og det gjorde han i 1882. Det kunde maaske nævnes her at det ikke var før i 1907 at han reiste tilbake til Norge, og da bare paa et kort besøk. Hans forældre var da forlængst døde, den ene sidst i ottiaarene og den anden noen aar efter, saa det altsaa ikke blev undt dem at se sin søn Jens efter den tid han forlot dem i niarsalderen.

Efter tilskyndelse av pastor Koren studerte han derpaa ved Concordia teologiske seminar i St. Louis i to aar og virket derefter som lærer i Vor Frelses menighet i Chicago i fire aar.

Hans tørst efter videre kundskaper bragte ham dog til at ta op sine studier igjen. Denne gang gik veien til Ithaca, N. Y., hvor han ved Cornell universitet studerte historie, økonomi og de romanske sprog. Her forblev han i to aar og erholdt det saakaldte "Andrew D. White Fellowship" i historie.

Da han saa kom tilbake til Chicago i 1890, fik han ansættelse ved Newberry Library dersteds, og her var det altsaa at Hanson begyndte paa det arbeide som skulde bli hans livs gjerning. Dette bibliotek stod da under den bekjendte W. F. Poolers kyndige ledelse. Dette var naturligvis før

bibliotekskolenes tid, og de som vilde biblioteksveien i den tid maatte arbeide sig op som lærlinger fra bunden av. Det kunde maaske være av interesse at nævne at paa omtrent samme tid og sammen med Hanson arbeidet ved dette bibliotek ogsaa flere andre som senere likeledes skulde øve stor indflydelse paa det moderne biblioteksvæsens utvikling. Som saadanne kan nævnes Charles Martel og islænderen Steingrim Stefansson, som begge senere var med Hanson ved Library of Congress, og Haakon Nyhus, senere bibilotekar ved det Deichmanske bibliotek i Oslo. Hanson gjorde sine saker saa godt ved Newberry Library at da Wisconsin universitet tre aar senere saa efter en mand til at organisere dets boksamling, faldt valget paa ham. Han forblev der som chef for katalogavdelingen indtil 1897. Det aar begyndte det store reorganisationsarbeide ved Library of Congress under dr. Putnams ledelse, og Hanson blev ansat til at forestaa katalogavdelingen ved vort nationalbibliotek. Da det er katalogisering og klassificering av bøkene som er det grundlæggende i hver boksamlings organisation, sier det sig selv at han i denne stilling fik anledning til at gjøre bruk av alle sine kundskaper og al sin organisationsevne. Hvorledes han skilte sig av med sit hverv i de tretten aar han hadde denne stilling skal vi maaske si noe mer om litt senere.

Ved University of Chicago var der imidlertid vokset sig op mange forskjellige boksamlinger uten noen bestemt plan og uten gjensidig hensyntagen. Det gik endelig op for autoritetene ved denne skole at noe maatte gjøres med at faa orden i dette, og i 1910 blev Hanson valgt til at ta sig av saken. Han virket her som "Associate Director" og "Acting Director of Libraries" indtil 1928, da han fik permission for sammen med dr. Bishop, bibliotekar ved University of Michigan, og Charles Martel fra Library of Congress, at sætte reorganisationsarbeidet igang ved Vatikanbiblioteket i Rom. Efter fire maaneders arbeide her vendte han saa tilbake til University of Chicago, hvor han var blit ansat som lærer i katalogisering og klassifikasjon ved den netop oprettede "Graduate School of Library Science." Skjønt han naadde aldersgrænsen for lærere ved denne skole et par aar siden, har han dog vedblit der i saa godt som fuldt arbeide siden ogsaa. Desuten har han været meget eftersøkt ved andre biblioteksskoler. Han har saaledes holdt forelæsninger ved University of Michigan Library School et par somre og i flere aar har han hver vaar git en række foredrag ved Columbia University School of Library Service. Disse utgis i annonsene som "The Advanced Course in Classification."

Det er i de sidste tredive-førti aar at det amerikanske biblioteksvæsen har gjort de største fremskritt, og blandt dem som har været med at fremme denne utvikling staar Hanson meget høit. Det er især med hensyn til boksamlingenes organisationsmetoder og da særlig bøkene klassificering og katalogisering at han maaske har øvet den største indflydelse. Saaledes skyldes det væsentlig Hanson at der ved Library of Congress oparbeidedes et katalogiseringssystem som er blit et mønster for andre biblio-

teker landet rundt. Og som formand for den komite av American Library Association som i 1908 utarbeidet regler for katalogiseringsvæsenet var det vistnok han som gjorde det meste arbeide med dette foretagende og var dets egentlige forfatter. Mens biblioteksfolkene i England straks antok disse regler med bare mindre forandringer, følges de nu av praktisk talt alle biblioteker i den engelsktalende verden, som organiserer sine boksamlinger etter moderne mønster. Senere har flere europæiske og asiatiske land likeledes lagt dem til grund for sit katalogiseringssystem, saa at Hansons indflydelse øves gjennom dette arbeide i saagodtsom alle de mere progressive biblioteker verden rundt.

Paa klassifikationsomraadet har han ogsaa gjort meget. Det var saaledes, da klassifikationsarbeidet ved Library of Congress laa under katalogavdelingen med Hanson som chef, at det vidtrækkende klassifikations-system for dette bibliotek blev planlagt og sat igang. Vistnok var han ikke direkte ansvarlig for det, og han gir nok helst selv andre al ære for dette arbeide, men de som kjender Hanson, vet nok at han har bidrat sit til dette ogsaa. Dette "Library of Congress Classification System" blev planlagt og utarbeidet nærmest for ordningen av boksamlingene ved vort nationale bibliotek, men har vist sig saa hensigtsmessig at det er blitt brukt ved mange universitets-, college- og andre videnskapeblige biblioteker baade her og i Europa. Saaledes er det dette system som brukes ved det ovennævnte reorganisationsarbeide ved Vatikanbiblioteket, som Hanson var behjælpelig med at sette igang.

Som man kan slutte sig av dette har Hanson været med at utvikle forskjellige grener av biblioteksvidenskapens prinsipper fra den mere teoretiske side, og han har især beskjeftiget sig med at anvende disse ved flere av de større boksamlinger baade her og i Europa. Det er derfor ikke at undres over at han ansees som en autoritet i sit fag.

Paa samme tid som han saaledes er en specialist paa sit særegne omraade er Hanson en meget alsidig mand. Han interesserer sig saaledes meget for musik, især for Wagner, Grieg og de andre store klassikere. Likeledes følger han nøie med i alle sociale og økonomiske spørsmål. Han har ogsaa været adskillig av en sportsmand og tar endnu livlig interesse i forskjellige sports. Saaledes var han en meget dygtig "baseball pitcher" ved Cornell og kunde maaske ha gjort sin lykke i "big league baseball" om han hadde villet. Han har ogsaa været en god skøiteløper og svømmer. Hanson er en meget vennsæl og bramfri mand og omgaes like saa gjerne med den simple arbeidsmand eller farmer som med de lærde eller andre saakaldte høiere staaende i samfundet.

Men vi maa ikke undla at si litt om hans familieliv. Han blev gift med Sarah Nelson i Chicago i 1892. De har hat fem barn sammen, som alle lever: Karl, i Saratoga Springs, N. Y.; Mrs. Valborg Enerson, Mrs. Eleonore Rustman, og Torfin i Chicago; og Harald, hjemme. De har altid holdt et meget gjestfrit hus, og især har de av norsk avstamning i hans biblioteksstab baade ved Library of Congress og i Chicago faat nytte

godt av det. De vedlikeholder fremdeles sit hjem i Chicago, skjønt de nu opholder sig maaske likesaa meget i sit sommerhjem ved Sister Bay, Wis. Her paa breddene av den naturskjønne Green Bay har de bygget sig en meget vakker og hensigtsmessig villa (det er forresten fru Hanson som har ageret arkitekt) beliggende et par hundre fot høiere end vandflaten og omringet av vakre bjerketrær, balsam, furu og gran. Nu, naar Hanson faar mere tid (han er blitt ansat som konsulent ved Library of Congress, og det vil ta ham til Washington bare i vintermaanedene) kan de saaledes faa større anledning til rigtig at nytte disse vakre omgivelser, og det er deres mange venners ønske at de maa faa gjøre det i mange aar.

Hanson er blitt meddelt æresbevisninger for sit arbeide fra forskjellige hold. Saaledes blev han for noen aar siden gjort Kommandør av St. Olavsordenen, og nu ivaar tildelte hans Alma Mater, Luther College i Decorah, ham æresgraden LL. D. I anledning av det sidstnævnte skrev den bekjendte dansk-amerikaner, bibliotekar J. C. Bay ved John Crerar Library i Chicago en meget vakker anerkjendelse av Hanson og hans arbeide for fagbladet "Libraries" som herved, med forfatterens tillatelse, hitsættes i originalsproget:

THE DOCTORATE TO J. C. M. HANSON

"An old saying has it that 'tis the child in man makes history.' Professor Hanson is far beyond that stage, but his fame as a librarian and teacher of librarians began with the ideals, the knowledge, and the traditions called forth and absorbed when as a youth he attended Decorah College in Iowa, long before his library associations were formed. Decorah College possesses many fine scholarly traditions: sturdy pioneer principles, an unbroken succession of serious and purposeful methods. Its traditions include some very absolute convictions about life values and conduct—perhaps, if these had wider sway, Professor Dewey would not need worry about what he terms 'educational confusion.'

"It requires some such principles and traditions as these to shape a career which involves bringing order out of chaos. What else is education? What else is librarianship? Whether in the purposeful organization of cataloging rules or in organizing essential and important functions successively in the Newberry library, the Library of Congress, or the libraries of the University of Chicago, Mr. Hanson achieved progress by his unflinching sense of absolute convictions derived from a well-balanced ratio of life values. His career shows that the philosophy of librarianship grows out of the mastery of its methods. With Dr. Putnam's vision and matchless organization; with Mr. Hanson's and Mr. Martel's methodology and the grit of Mr. Hastings, how could our Library of Congress fail to become *prima inter pares*?

"All men, in their careers, may be likened unto ships: They depart on life's great voyage, they sail in fair weather and foul, they run aground and go afloat, and some of them at last come home.

"On June third, as this number of *Libraries* is being read, Mr. Hanson's ship comes home and anchors once more at Decorah—long enough for the alma mater to run up her colors and for her son to respond. It is a great thing to bring one's ship home with honor. The Doctorate comes to Mr. Hanson as a natural gesture of gratitude, in which his colleagues far and near gladly join hands with Decorah College.

"And so, to assert our share in this distinction, we now arise to J. C. M. Hanson with these greetings: *Tu qui semper nobis leges bibliothecarias diligenter explicavisti, in vita tua assidue monstratas, nunc nobis Doctor literarum esto.*"

Stavadalen

Skrevet for *Samband* av KRISTIAN SANDVIKEN

DEN vesle grenda paa aatte-ti garder som kruller sig inunder fjellet nordi dalføret her, den heter *Stavadalen*.

Ingen har noengang umaket sig med aa fortælle litt om den, ingen har før skrevet om den. Men bygda ligger der og er like vakker for det. Et ekte stykke Valdres.

Men saa godt jeg orker det skal en gammel urett nu bli gjort god att. Derfor skriver jeg dette om Stavadalen i *Samband*. Det skal være litt til gjengjeld for lange tiders glemsel. Og litt til gjengjeld for at grenda der nord har synt mig noe vakkert nu gjennom mange aar.

Ja, spør en innfødt stavadøl, hvor i verden han er om han syns Stavadalen er vakker, og du vil røre ved en streng djupt inne i ham. Og han som er borte fra grenda vil se for sig Skelafjella graa og gamle, Tempelknatten hengebratt og rund, og krokbjørkene som grønnes saa vakkert mot vaaren oppe i Norddalene. . . .

— — — Og jeg selv — ja, jeg skriver dette om Stavadalen, endda jeg ikke er født der.

Desuten kom jeg til at tenke paa at det kanskje her og der borte i Amerika kan gaa en og anden som har et eller andet minde fra den vesle bygda i gamle, vakre Valdres. — Til dem sender bygda sin takk og sin venligste hilsen. . . .

Stavadalen er en gammel grend; det er sikkert gaatt adskillige hundreaar sia den første fjellbonden hugg grev i jord og satte bu der nord. . . . Han hadde set sig ut plass til en stue og jord til en aaker. Han skapte sig en heimsta der under fjellet.

Og dengangen var det ikke allerværst betingelse for aa klare sig for en strævsom og nøisom mann. Det var fisk i elvene og i vatna, rype i fjella og elg i skogene. Og korn vaks det paa aakrene, ikke alle aar, men for det meste. Rydningsmenn har det været i grenda nedigjennem tidene som har skapt aaker av steinet ulende. Men det har aldri staatt noen glans

av et menneskes trofaste stræv med jorda. Historia om rydningsmennene i Stavadalen har gaatt i grava med dem selv.

Navnet paa grenda — Stavadalen — er sikkert jevngammelt med den første heimstaen — men helst er det eldre. Tradisjonen om navnet fortalte gamle Mikkel H. Rudi slik: I gamle, gamle dager var det svær furuskog der nord i fjelldalen. Og folk fra Reinli brukte aa dra dit paa skareføret om vaaren for aa hugge furu til stav-ved. De kaldte dalen *Stav-veddalen*.

Med det faar det være som det vil. Men i myrene er det funnet svære fururøtter — kjempetrer som har staatt og sust her i en fjern fortid. — Nu er det ikke lenger furuskog, bare en og annen vridd kvistefuru. Enten det var vaare forfedre som gjorde synd paa furua, eller det var gran-skogen som kuet den saa fik iallfall dalen et navn.

Og der i grenda har ættene levd, ledd etter ledd. Ennu sitter gamle ætter att paa fedrenegarden. Det kunde være stoff til en stor roman det livet disse ættene har fristet. Men ogsaa den sagaen kan hende engang kan finde sin forteller.

Sikkert er det nu i alle fall at livet der nordi grenda dengangen artet sig vidt forskjellig fra hvad det nu gjør.

Dengangen var Stavadalen et rike for sig sjøl. Det var ingen annen forbindelse med utenomverdenen enn en steinet kløvjevei heim til Reinli. All tungvare som salt, saakorn og slikt maatte de passe paa aa ta paa lettføret om hausten. Og det er saa mangen en stavadøl som har reist til "Branes," Drammen, eter ferdalass.

. . . Han lesset paa sleden smørspannene og rakafiskbuttene, hadde paa sig sauskinnkjolen og kjørte fra Stavadalen tidligdags. For dette var en tur som kunde vedvare i ukevis, fram og attende.

Men naar han kom paa heimlei att, da hadde han gjerne med sig en tjugepotters kagge brennevin paa lasset sitt. For jul maatte det da bli!

Og somme kjøpte op brennevin paa store ankere og solgte ut i smaatt. — I svalgangen paa et eldgammelt, nu nedrevet, stabbur heime i Reinli er det solgt massevis brennevin, fortalte Mikkel H. Rudi. Der i svalgangen stod en stavadøl dag etter dag i tia trast føre jul. Stod i skinnkjol og knestøvler. Og naar det kom folk forbi etter steingutuen, gjorde han miner til dem: Vil du kjøpe brennevin?

Julekalas var det ofte i den tia. Mikkel hadde i sin ungdom været med i Stavadalen i et trettenhelgskalas. Ungdommen danset i gamlestua paa garden. En hel dag og en hel natt. Og ute i koven stod en svær kagge brennevin, den tappet de av saa ofte de vilde —. "O det va førferdele gøtt brennevin!" sa gamle Mikkel.

Vinteren er lang der under fjella. Og snøværet kan gauve drivkvitt og hissig over jordene, som paa et støslag. Sommetider kan det være rent uraad aa holde veiene aapne naar uværet setter paa. Men ingen stavadøl skremmes av litt snøføike, den hører dalen og livet til. — Fjella

og han hører sammen. Fjella har gitt ham saa mangt. Høi og mose, fugl og fisk.

Det er ikke smaa gaver gjennom en lang tid.

Og stølslivet er det vel som næsten er — og har været — det gjeveste for fjellfolket. Om vaaren naar snøen reiste sin kos og fjella saa smaatt tok paa og klæ sig mot sommeren, da kom ogsaa lengselen etter stølen og livet der. Iaar som ifjor.

Men den som mener aa finne den eldgamle tia like uforfalsket i all maate i grenda dernord, han vil bli skuffet. Det er smaatt stell av det gamle som det nye har levnet. Kanskje et gammelt hus her og der. Men mest nytt eller forandret. Men gamle ting finnes ofte, holdt i akt og ære, fordi de har været i slektens eie.

Ja, som sagt, historia om Stavadalen kan ikke dette bli. Bare litt til gjengjeld fra mig og fra andre, fordi grenda har synt oss noe vakkert nu gjennom mange aar.

— Men, jeg gaar med fiskestanga en sommerkveld etter den vesle elva som renner her i dalbotten. Den er passe fiskestor nu, den risler stillfærdig og glassblank over steingrunnene. Smaaare gaar paa krok i hølene.

Et vakkert, gjennemsiktig kveldslys ligger over bjørkelia under fjella. Ettersom timene gaar graaner det vekk, blir meir og meir kvelden.

. . . . Saa staar bjørkelia der og sover.

Jeg treffer en kvernhustomt der nordi Stavadalen.

Fossen er hengebratt, sprisler kvitt utover et berg ut i luften. — Elva har gravet en grytebott her i harde berget, det er en djup, svart høl under fossen. — Stykker av kvernsteinene ligger att paa tomten ennu. Det er vel langt mer enn en mannsalder sia kverna gikk.

Men disse kvernsteinstykkene lager et lite billede:

En vaarnatt for hundre aar sia her ved kvernhuset. Kvernfossen sprisler kvitt og fræsende utover berget, henger i lufta som en snøskur. . . . Og kverna gaar, en kan fornemme korren av den gjennom fosse-sjoet. En bonde passer kverna inatt, han staar plusselig i kvernhusdøra i graa vadmaalsklær, selv skjegget hans er graatt av mjølgjøvet. Og selve kvernhusveggen er ogsaa graa og svart, det er som denne mannen kom ut fra et hull i selve berget. En trollmann fra en svunnen tid. . . .

Lenger oppe ved elva treffer jeg ikke bare en tomt, men ogsaa et kvernhus. Det er baade dam og vassrenne og kvernkall. Der det staar virker det som en gløtt langt attende, det er noe gammelt som har levd utrolig lenge op i den nye tid. Ja, kanskje den eneste brukbare flomkverna i Søre Aurdal.

Men nu aapner dalen sig, jeg kommer litt lenger nordetter elva. Det

ligger et vatn nordi der, og himlen skinner i det. . . .

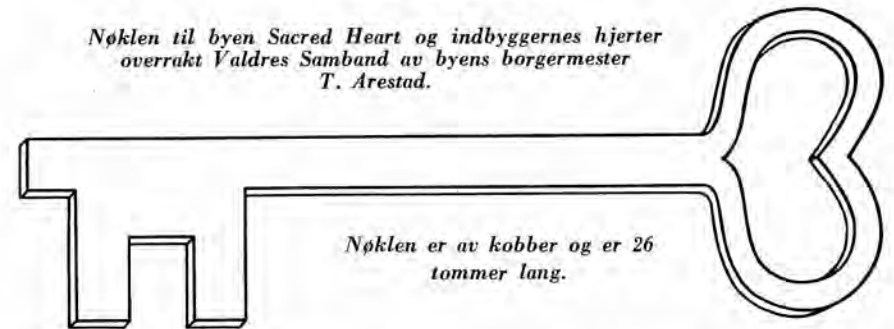
Og da jeg senere paa natta ilag med et par andre kokte oss kaffe ved en nying paa stranden, da la nyingen en glans av gull paa vatnet som bølget saa stillfærdig innerter steingrunnene. . . . Frihet. Natur.

Da lovte jeg at dette her skulde skrives.

Som litt til gjengjeld.

Valdres-stevnet

*Nøglen til byen Sacred Heart og indbyggernes hjerter
overrakt Valdres Samband av byens borgermester
T. Arestad.*

*Nøglen er av kobber og er 26
tommer lang.*

DER var kun en mening om valdresstevnet i Sacred Heart, Minn.: Det var et godt stevne — det bedste vi har hat, sa de. Saa ~~lød~~ det fra alle kanter. Selv vet vi ikke av at ha reist hjem igjen fra noe valdresstevne saa tilfreds.

Der var mange aarsaker som spilte sammen og gjorde dette stevne saa hyggelig, og i alle maater saa heldig. Først maa nævnes lokalkomiteens udmerkede arbeide. K. K. Haugen og G. O. Gjevre, henholdsvis formand og sekretær, hadde en hel række dygtige mænd og kvinder, som trofast hadde arbeidet med og planlagt det hele. Det meste av programmet hadde de sikret, og alt gik fint igjennem som det var planlagt.

Saa var det de alsidige og dygtige talenter som Sacred Heart og omegn raader over; de gjorde sit. Der var Vangs sextet, et mandskor, som vistnok representerer tredje slegtled av de norske indvandrere. De sang ofte og riktig vakkert, og norsk sang de med saa grei og korrekt uttale som noen. Det er legislaturmanden Theodore Thorkelson som leder dem. Saa var det Ristvedts orkester, hvori Miss Alma Thoreson fra Dennison, Minn., deltok som violinist, og sammen med Miss Myrtle Ristvedt spilte flere violinduetter. Med sin pene optræden og vakre stemme sang Miss Blanche Holian sig ind i alles hjerter. Saa gjorde ogsaa Walter Ellingboe. Mrs. Thorkelson-Syverhus læste et stykke av Andris Vangs "Gamla Reglo og Rispo fraa Vang" — nu utgit av prof. A. A. Veblen og K. B. Norsving. Den unge dame greiet den vakre men vanskelige dialekt saa forbausende godt, at vi blev sittende i stum beundring. At det hadde tat

arbeide at tilegne sig stoffet, saa hun kunde læse det saa naturlig, det var klart, og det sa hun os. Vi kjender den dialekt og kan tale med nogen autoritet derom. Naar nu denne professor Seip fra det norske universitet kommer herover for at studere de gamle bygdedialekter her, saa faar vi sende ham op til denne unge dame, som repræsenterer fjerde slegtled av indvandrere fra Vang i Valdres, saa han faar lære den gamle dialekten fra den bygd. Ogsaa andre lokale kræfter deltok med ære i den musikalske del av programmet, som Misses Margaret Gjerde og Alta Stevens, Mrs. Fred Moe, Olaf Loe, Mrs. Swenson, Mrs. Hamre og pianistinden Miss Sparstad, og kanske der var flere. Jens Nilson, Hills, Minn., og I. O. Quale, St. Paul, Minn., lot møtet faa høre noen gamle "lyarlaatter" m. m. paa norske hardangerfeler.

Nelsonian orkester

Til den musikalske del av programmet maa nævnes Nelsonian orkester. Det er noe aldeles enestaaende, ja, sies at være det eneste i sit slag i hele verden. Det er et 1-mands orkester med sex og tyve forskjellige instrumenter som brukes i et orkester. Det er hans egen opfindelse. Vi saa paa manden, men kunde ikke opdage, at han personlig var utrustet med flere blæseapparater end andre folk; ikke hadde han flere hænder og fingre end vi andre og kun to ben formodentlig med de samme antal tær som resten av os; men mangfoldig var han i sit spil, det var vist. Det var nok meir i den mand end ein skulde tru. Albert Nelson er opvokset i nabolaget der. Sammen med et telt fører han det hele orkester med sig i en dertil indrettet bil.

Andre grunder

Blandt andre ting som bidrog til stevnets suksess var lokalet — høiskolens sal. Den var alt hvad en kunde ønske sig i den retning. Fremmøtet var godt fra begyndelsen av og øket paa hele tiden til paa lørdagskveld, da der var flere end man kunde skaffe stoler for, skjønt de bar sammen alle de stoler som i bygningen var. Nabostatene i vest og syd var vel representert, og saa er der en staut valdres i St. Petersburg, Florida, Hon. T. O. Roble. Hvert aar kommer han den lange veien til stevnet. Leikarringen fra Minneapolis gav opvisning lørdag aften og viste den nuværende slegt hvordan de gamle folkevise-danser foregik. Der var præcision og elegance over det hele og interessant at se paa. Gjesteboet er jo et stort glanspunkt i stevnet. Mat maa man jo ha, uten den er helten ingenting; god mat vil man ogsaa ha, og det fik man rikelig. De fem kvinder som forestod den bøl ha sine navn i lagets annaler. De var: Mrs. Berit Synnes, Mrs. G. O. Gjevne, Mrs. Ole Johnson, Mrs. Ole Ulen og Mrs. C. Ockvig. Fint greiet de at bespise den store forsamling med nok igjen for middag næste dag.

Talere

Kongresmand Paul J. Kvale talte fredag aften. Hans far, avdøde pastor og kongresmand O. J. Kvale, var en interessert lagsmand og en

av dets bedste støtter. Sønnen følger ogsaa i saa maate i sin fars fotspor. Han trosset en svær regnstorm og kom til møtet. Vi skal ikke her referere hans tale, bare si, at den var meget passende for anledningen og bar frem tanker og raad vel værd at overveie og bevare. Forsamlingen gav taleren og hans tale sit hjertelige bifald. Som sekretæren sa i sin tak: Kongresmand Kvale er ikke alene i "good standing" i laget, men ogsaa i sit valgdistrikt. Efter hans tale fremvistes en Norgesfilm, som velvillig var laant os av Den Norske Amerikalinje. Den var baade instruktiv og underholdende.

Pastor John Lerohl fra Oklee, Minn., talte lørdag eftermiddag om "Det norske folks og spesielt Valdresenes karaktertræk."

Andre som holdt taler var formand A. M. Sundheim, Hon. Peder Sorenson fra Toronto, S. D., dr. J. C. M. Hanson, Chicago, bedst kjendt som bibliotekar Hanson, pastor A. H. Belgum, Glenwood, Minn., Hon. Theodore Thorkelson, Maynard, Minn., prof. T. A. Høverstad, Dennison, og andre.

Forretninger — valg

Stevnet begyndte med sangen "My Country, 'tis of Thee," hvorefter byens mayor holdt en hjertelig velkomsttale og overrakte formand A. M. Sundheim byens nøkkel — en vældig nøkkel var det. Saa fulgte svartale og de sædvanlige forretninger som indberetninger o. s. v. Som embedsmænd for kommende aar valgtes: Formand, A. M. Sundheim; viceformand, Ole Rood; sekretær og kasserer, Helge Høverstad. Og til styresmænd valgtes: Hon. Theodore E. Thorkelson, Olaf Rudi, M. A. Weblen og Edwin Ødegaard. Formanden frembar helsing fra den gamle høvding, prof. A. A. Veblen, Los Angeles, og talte om hans indsats i bygdelagsbevægelsen. Ved reisning tilstemte møtet uttalelsene og paala sekretæren at sende den gamle leder møtets helsing og tak med ønske om en fredfull, fager og lykkelig livsaften. Valdres samband har fulgt de linjer Veblen valgte og agter for fremtiden at gjøre saa.

Styret mottar indbydelser for næste stevne.

Følgende resolutioner blev vedtat:

Tak til mayoren og byen Sacred Heart for utvist gjestevenlighet og velvillig samarbeide, hvilket har bidrat saa meget til at møtet blev en sukses;

En speciel tak til mayor T. Arestad for hans velkomsttale; til skolestyret for at høiskolens auditorium blev stillet til bruk for møtet;

Til høiskolens bestyrer, Alton Hilden, for hans udmerkede artikkel om Valdres og *Samband* i *Sacred Heart News* den 18de juni 1931;

Til *Sacred Heart News* for spalterum og bekjendtgjørelser i bladet;

Til den lokale komite; Mr. K. K. Haugen, G. O. Gjevne, Hon. Theo. E. Thorkelson, Ole Sparstad, Gilbert Elton, dr. H. Evenson, Ole og Henry Grove, Ole Oveson, Miss Helen Grove, Miss Bertha Thompson, Mrs. Berit Synnes for deres arbeide for og under møtet og de mange deltagere;

Til Sambands embedsmænd, som har arbeidet sent og tidlig med at træffe de nødvendige forberedelser til det 32te aarsmøde;

Til Hon. Paul J. Kvale, kongresmand fra dette distrikt i Minnesota, som bæret møtet med sit nærvær, for hans gode, inspirerende tale fredag aften den 19de juni;

Til Den Norske Amerikalinje for at den lot sin sidste Norgesfilm fremvise ved møtet;

Til kvindenes komite i Sacred Heart og omegn for deres udmerkede arbeide og arrangement av den aarlige banket;

Til sangerne, soloistene og sextetten under ledelse av Mr. Thorkelson, som ved sine præstationer bidrog til sukses ved de forskjellige sessioner;

Til Mr. Jens Nilson og Ristvedt orkester, hvis fremførelse av gamle norske nationalmelodier bidrog saa meget til glæden ved sessionen lørdag.

Til alle borgerne i Sacred Heart og medlemmer av Samband, som paa anden maate bidrog til møtets sukses;

Til den norsk-amerikanske presse for den beredvillighet til at ofre rikelig spalterum paa bekjendtgjørelsen og artikler om stevnet.

HELGE HØVERSTAD,

J. K. LEROHL,

J. C. M. HANSON, komite.

Stevnene fylder et savn

Det som mest av alt gjør at slike stevner slaar an er: de tilfredsstillende et savn, en længsel som ligger der paa hjerte-bunden. Savnet efter barn-domshjemmet, lekekameratene og vennene man fandt og blev knyttet til i barne- og ungdomsalderen. En træffer dem paa disse stevner. Det var saa interessant at se den glæde som la sig over ansigtene naar de fandt hinanden og sat der og opfrisket gamle minder. De av slit, stræv og haarde tider furede og markerte ansigter lyste med fager glans. Det var et foryngende bad i barndoms- og ungdomsminder, og de kviknet til. De reiste hjem igjen, sterkere, lettere og bedre end de kom. I lang tid vil de ha godt av stevnet. I feststemning kom folket, og i taknemmelig feststemning reiste de hjem igjen hver til sit. Vi sender helsing og tak til de gjilde valdreser i Sacred Heart og omegn!

HELGE HØVERSTAD.

Fra Valdresstevnet i Sacred Heart

Av J. C. M. HANSON

NAAR en lever saa langt østenfor folkeskikken som i Chicago er det ikke ventendes at han kan være tilstede ved mange valdresstevner. Skjønt der er mange baade gamle og store valdressettlementer østenfor Mississippien, erindrer jeg dog ikke et eneste stevne som er holdt længer øst end St. Paul. Selv kan jeg dog ikke klage, for isommer var det fjerde gang jeg var saa heldig at kunne bivaane et valdresstevne. Mit første var i Minneapolis for omtrent 20 aar siden, det andet var Glenwood-stevnet, saa kom det store møte i St. Paul i 1925, og saa iaar i Sacred Heart.

Det traf sig saa heldig at prof. Jacobsen fra Decorah og jeg hadde faat indbydelse fra det teologiske seminar i St. Paul om at komme dit i slutten av juni for at se paa biblioteksplaner og indberetninger, og da Jacobsen vilde kjøre i egen bil til Benson og Fergus Falls, før han besøkte St. Paul, var det saa ganske naturligt at jeg grep anledningen og fik skyss med ham fra Calmar, Ia., like til Sacred Heart.

Meget kunde fortelles om denne bilfærd i stekende sol og gjennom noen av Minnesotas frugtbareste strøk, men skal kun nævne at Jacobsen kjørte som en helt. Hvad enten det var "gravel," asfalt eller almindelig Minnesota muld saa gik det 40—55 mil i timen. Vi slap dog fra det med livet, skjønt det et par ganger saa mørkt ut, især da vi nær Leroy paa en fæl sidevei ganske uventet og i fuld fart traf paa en søk i veien, som voldte at baade pastor Preus fra Calmar og vedkommende valdres, som var placert i baksætet, satte hodene mot taket med slikt eftertryk, at sidst-nævntes nye straahtat, som han hadde tænkt a brilliere med baade ved stevnet og i St. Paul gik i knas. Pastoren slap noenlunde helskindet fra det, hovedsakelig av den grund at han hører til en norsk type der skiller sig fra den gjængse østlandske ved stuttere vekst og kvikkere omløp i hodet, begge egenskaper som kan ha sin vigtighet i en situation som ovennævnte.

Pastor Preus skulde til synodemøtet i Mankato, og da vi cirka klokken et ankom til Bethany College var han saa venlig at indby os paa lunch i Collegets underetage. Vi fik saaledes anledning til at bese os i denne meget imponerende bygning, som ligger oppe paa en høi bakke med vakker utsigt over dalen og byen. Her hadde vi da ogsaa den glæde at møte mange gamle venner og kjendte. Gullixsen, Molstad, Ylvisaker, etc., som vi desværre har set litet til i de sidste 6 a 8 aar, begrundet den forskjellige opfatning av visse lærespørsmal som endnu skiller vort norsk-amerikanske kirkefolk.

Litt over fem ankom vi da til den trivelige lille by med det katolske navn. Jeg saa mig flittig om de par dager jeg var der, men merket intet til noe katolsk præg, hverken paa byen eller befolkningen. Skuffet blev jeg ogsaa i mine sammenligninger med den typiske Minnesota landsby som Sinclair Lewis fremstiller i sin bok, "Main Street." Hans beskrivelse

passet aldeles ikke paa Sacred Heart. Der manglet noe av det allerväsentligste, nemlig det Yankee element som spiller en saa vigtig rolle i Main Street. Her var det bare solide borgere av nordisk avstamning, fra selveste borgermester og bankør til de unge damer som opvartet paa hoteller og i restauranter.

Det første man gjør ved et valdresstevne er at se sig om efter kjendte og sambygdinger. Og ganske riktig, skjønt dette bare var torsdag og stevnet ikke begyndte før paa fredag, fandt jeg dog paa hotellets veranda en hel flok, mest vangsgjeldinger, som rimelig var. Vi var jo i Town of Vang. Blandt disse kjendte jeg pastor Helge Høverstad og hans fætter, Torgeir Høverstad. Den sidste hadde jeg møtt noen aar siden da vi begge var med at bære min gamle ven og skolekamerat, dr. Nils Remmen, ogsaa en gjild vangsgjelding, til graven.

I disse to Høverstadkarer fandt jeg forresten lysende eksempler paa en teori som jeg længe har forfegtet, og som jeg tror i det store og heletat holder stik, nemlig at Vangsgjeldingene i tidens løp har faat væsentlige tilsætninger av fremmed blod vestenfra, helst over Sogn, og at en betragtelig del av dette skriver sig fra Irland og daterer sig fra vikingetiden. Litt av denne indblanding merkes vel ogsaa i Vestre Slidre, men neppe saa langt syd som i Aurdal. Det er netop ved slike sammenkomster som stevner, at man legger merke til visse særtræk hos vangsgjeldingene, der levende minder om eirissen. Som disse er de kvikke, tungerappe, snar-tænkte og forstaar at greie sig i en snever vending. De er ogsaa mørkere og mere rundskallet end vi fra Aurdal, Hedalen, Etnedalen, etc., sikre kjendetegn paa de mere paagaende, selvsikre og uforfædede syd- og vestlandsfolk. I motsætning til vangsgjeldingene er vel vi andre valdreser, som ikke har nydt godt av denne tilsætning utenfra, mere at sammenligne med de tre jutuller om hvem det fortelles i eventyret — var det ikke han Trond i Høgesyn og et par av naboene hans fra Aabjør mon? Disse tre hadde sittet paa hver sin stabbe i snart tusen aar. Ikke et ord var mælt. Saa letter den ene litt paa hodet og sier, "E syntest e hørde ei ku raute." Saa gaar det hundred aar til. Da letter den andre paa hodet og sier, "E trur dæ vo ein ukse e." Hundred aar til gaar i al stilhet, men saa tar selveste Trond i Høgesyn til mæle og sier, "Ska dæ bli so mykji prat her so vil e fløta e." Saa var det ogsaa i Sacred Heart. Disse karene fra Vang førte an ved alle møter, og aldrig blev de staaende fast. Ordene kom som av sig selv. Som en gammel valdreskjerring engang sa om en nabo-kjerring, "Ho Guri ho æ so fæl te aa larme mæ kjafta ho. Dæ renn tor ho so naar ei gjait slep noko paa ei flat helle." Nu, det var forresten ikke vangsgjeldingenes antropologi og ethnology som her skulde behandles. Vi faar se at komme tilbake til møtet i Sacred Heart.

Blandt andre som ankom allerede paa torsdag var selveste præsidenten, A. M. Sundheim. Likesom undertegnede er han født aurdøling og gik som ung gut paa skole ikke langt fra mit hjem sammen med min bror og flere barndomsvenner. Vi har derfor altid fælles minder at opfriske.

Det er vel faa av de nulevende valdreser som har arbeidet saa ihærdig for Sambandets vel som Sundheim. Begrundet svigtende helbred vilde han gjerne slippe at være præsident længer, men det blev nu allikevel til det at han blev enstemmig gjenvalgt og maatte love at staa endnu et aar. Av kjendte fra forrige stevner som var tilstede kan nævnes den gjæve hedøling, O. A. Hain, Martin Weblen og O. Rood, alle fra Minneapolis. Disse tre karer har nu været pot og pande i alle de stevner jeg har været med paa, og selv nu i Sacred Heart var de med at hjelpe lokalkomiteen som ellers i K. K. Haugen, G. O. Gjøvre, stortingsmand Torkelson og andre sat inde med framifraa dygtige kræfter. Ikke noe under derfor at alting gik som det var smurt.

En av hovedgrundene hvorfor jeg saa gjerne vilde til valdresstevnet var for igjen at faa høre valdresmaalet, og deri blev jeg heller ikke skuffet dennegang. Især kan jeg takke Torgeir Høverstad, for saa reinspikka valdres som han trakterte os med ved et møte hører man ikke ofte nu til dags, nei, ikke i selveste Valdres, og det skjønt han er født i Goodhue county. Hans fætter, pastor Høverstad derimot benyttet helst riksmaal. Det blir gjerne saa med vore valdresprester som i en lang aarrække har været nødt til at præke paa riksmaal. Det falder vanskeligere for dem at bevare dialekten. Saa var det med gamle Nils Brandt, Ole Juul og andre. Naar de skulde prøve sig paa valdres blev det helst en slags blanding. Som en undtagelse maa dog nævnes pastor A. H. Belgum, som baade i sin tale ved stevnet og ellers i samtale brukte egte, ublandet valdres, som det var en fest at høre paa.

Møtene fredag og lørdag skal jeg ikke indlate mig paa at behandle, andre har paatat sig det hverv. Dette er bare noen streiflys fra samværet med sambygdinger de par dager det blev mig forundt at være tilstede. I denne forbindelse vil jeg da nævne en merkelig mand som jeg ved dette stevne møtte for første gang, nemlig Hon. T. O. Roble fra Florida. Efter Ole Erichsons utsagn skal Robleslegten stamme fra Østre Slidre, men dette fik jeg ikke greie paa under møtet, saa det faar staa hen indtil videre. Jeg blev nemlig spesielt optat med det at Roble og jeg paa en maate var kollegaer. For begge hadde vi været klokkere, jeg i 4, han i hele 11 aar. Han hadde altsaa langt mere erfaring i embedet, og det viste sig ogsaa ved at han ikke bare sat inde med de reglementerte kundskaper som kræves av en klokke, men han kan messe baade paa valdres og latin, den eneste klokke av mit bekjendskap om hvem dette kan berettes. Saa hadde jeg den store glæde at møte for første gang siden Glenwoodmøtet Ulrichson fra Canton, S. D., en av de 4 brødre, alle kjæmpekarer. Han er med hustru og to døtre, allesammen værdige representanter for gamle Valdres, et egte skud av norrønastammen. Saa fik jeg saa vidt veksle et par ord med Martin Severson fra Sørskogen, hvis tragiske barndomsminde fra Valdres vi nylig har læst om i *Samband*, en skildring som paa sin vis kan sies at være klassisk i sin simple og likefremme beretning om livet som det arter sig derhjemme i mangan en

fattig familie. Desværre maatte Severson reise før møtet var slut, og jeg fik ikke anledning til at fortælle ham om mit kjendskap til og samvær med gamle Asgjer og sønnen Johannes, om hvem Severson har meget at berette. Baade Asgjer og Johannes var meget paa Sjørei da jeg var smaagut, og begge er indflettet i noen av mine kjæreste og klareste minder fra barn-domsdagene.

Skal man nyte et stevne i fuldt maal, maa man ikke være belemret med embeder eller andet officielt ansvar. Heller ikke maa man være blandt dem som er utsatte for, som min gode ven Arne Kildal engang sa, "at bli kaalet paa." Ved de tre første stevner jeg var med paa, var min gamle lærer, A. A. Veblen, president, og min første sanglærer, John Dahle, kjøgemester, og da hændte det jo rigtignok et par ganger ved gjestebøene at jeg maatte i ilden. Ved de to sidste stevner derimot har jeg ikke været nødt til at gaa omkring med en tale paa lager, eller som biskop Støylen sa, da han var herover, "som en ladet kanon." Dette har gjort sit til at jeg har kunnet nyte tiden, nyte samværet, taler, sang og musikk i ro og uten ængstelse for hvad de næste minutter kunde ha i sit skjød. Ved stevnet i sommer var det jo et litet avbræk i dette, foraarsaket ved at pastor Hø-verstad ved et eftermiddagsmøte hvor han presiderte, var saa ubetænksom at rope paa en, dr. Hanson, og da det viste sig at det var mig han hadde i kikkerten, maatte jeg frem og forsøkte at si et par ord, som de gamle romere sa *stante pede*. Slikt gaar jo sjelden bra, ialfald ikke hvor det dreier sig om en aurdøling. Jeg hadde et par skrøner som Henrik Kolsrud og Otto Dieserud hadde fortalt, da jeg var paa besøk i Valdres i 1928, men jeg turde ikke la dem springe, da jeg tænkte det var sikrest at ha noe i behold, i tilfælde kjøgemesteren ved gjestebøet skulde "bli uvølin," og efter Dahles eksempel kalde paa folk iflæng.

Fraset dette eftermiddagsmøte var altsaa stevnet efter mit skjøn gjen-nemgaende en stor sukses. Rigtignok var jeg litt skuffet over at ikke en eneste halling var møtt frem. Paa mine gamle dager er jeg nemlig kommet til den overbevisning at skjønt det har været megen klunder og ugreie mellom valdreser og hallinger, især naar de møttes paa Vasetdansen og ved lignende sammenkomster, saa staar dog de to bygdelag nærmere hverandre og har mere tilfælles end noen av de andre lag. Noe som hændte mig ved det store stevne i 1925 styrket denne overbevisning ganske betydelig. Jeg hadde læst i avisene at valdresene skulde samles i en bygning som kaldtes "chickencoopen," eller "hønsehuset." Jeg var saa heldig efter en del viderværdigheter at finde frem til ovennævnte bygning. Da jeg steg ind var der en forsamling paa vel 1,000 mennesker tilstede. Jeg syntes nok de talte valdres, men saa ikke et eneste kjendt ansigt. Spurte derfor en gammel mand om det ikke var her valdresene skulde ha møte. Han ser skarpt paa mig og spør saa, "Æ du valdres du kan hænde?" Jo, jeg var da det. "Har du kniv paa deg?" kommer det skarpt. "Nai, e æ so renska før kniv so daa e kom fraa mors liv," sa jeg, som sandt var. "Daa ska e gje de eit godt raa," sier han. "Her æ dæ over tusen hallinga,

aa faar dai veta at dæ æ ein valdres testeis, so æ dæ inkji godt aa veta ko dai kunna finne paa. Best at du skunda de ut att. E ska syne de vegen dit valdresene heldt te." Og det gjorde han. Siden har jeg altid hat gode tanker om hallingene, og ikke mindst siden jeg i 1928 fik anledning til at se hvorledes de to nabofolk i Oslo hadde sluttet sig sammen i foreningen "Fanitullen."

I Sacred Heart skulde der bo en merkelig mand, en som jeg ikke hadde set paa 52 aar, nemlig pastor Nils Giere. Det var vel neppe noen vi i de lavere klasser i Decorah i slutten av 70-aarene saa op til med større ærbødighet end Nils Giere. Det skulde da ha været Peer Strømme. Begge besat en forbausende talefærdighet, især førstnevnte. Han var jo ogsaa vossing. Mangen en gang, især et aar han bodde nere i byen og jeg iblandt var saa heldig at faa være i hans følge til eller fra colleget, har jeg hørt ham holde lange taler paa staaende fot. Kun en gang husker jeg at han stod fast. Det var ved en stor picnic som holdtes i den dal som gaar nord fra elven, litt østenfor den bekjendte "icecave." Her blev Giere oppfordret til at tale; men han undslog sig av den grund at han slettes ikke kunde hitte paa noe passende emne. Heldigvis kommer der en gammel, anstændig mule anstændes, som nok hørte til paa Tobiasfarmen. Den skulde rimeligvis undersøke hvad dette var for slags folk som hadde slaat sig ned paa dens enemerker, den visste ialfald utpræget tilbøielighet til at stifte nærmere bekjendtskap med forsamlingen. Denne fremtoning syntes at inspirere Giere, for nu holdt han en begeistret tale om den amerikanske mule, dens mange gode og store egenskaper, fremtidsmuligheter, etc., et dyr som slet ikke var tilbørlig paaskjønnet i sit eget fædreneland. Jeg vilde gjerne se hvad forandringer kunde spores paa denne mand efter næsten et halvt aarhundrede i presteembedet, og gik derfor efter fredags eftermiddagsmøte op til prestegaarden. Her var imidlertid ingen hjemme. Øiensynlig stod dørene aapne, men garagen var tom. Pastoren rimeligvis med familie reist ut paa landet. For en som kom fra Chicago var dette med de aapne dører en merkelig foreteelse, nok et vidnesbyrd om de mønsterværdige forhold i den lille Minnesotaby, hvor myndigheter og befolkning syntes at være overveiende av skandinavisk avstamning.

Søndag morgen maatte desværre Jacobsen og jeg ta avsked med stevnet og Sacred Heart. En stor skuffelse hadde det været for mig at min gamle ven og kammerat fra barndomsdagene i Valdres, Tore Belgum, ikke hadde set sig istand til at komme til møtet. Dette nævnte jeg til Jacobsen, og han sa da, at det ikke blev saa stor omveien om vi reiste om Kensington. Dette var jo desforuten en berømt by, som vi burde besøke. Her var det at den bekjendte runesten blev fundet, som fortæller om de ti nordmænd og gøter som blev fundne av sine kammerater "døde og røde av blod." Enten det var hallinger eller indianere de hadde været ute for, derom tier historien, det var nu ialfald folk som forstod sig paa at bruke kniven. Til Kensington ankom vi ved ellevetiden og fandt uten besvær frem til det vakre hjem som Tore har skaffet sig paa sine gamle dager. Desværre

var der ingen hjemme, men naboen, en gemytlig svenske, nævnte at de muligens var reist ut til farmen, en 8 mil i syd. Dit bar det saa "i høg-gande tan." Paa veien kom vi forbi en stor, pen kirke, hvor der stod en hel række automobiler, men ikke en levende sjæl var at se. Det blev da til det at jeg skulde rekognoscere for at se hvad slags kirke dette var. Jeg listet mig ind i gangen. Kunde høre at presten var paa stolen, men han talte saa egte yankee at jeg tvilte paa om dette var en norsk kirke. Saa skulde Jacobsen ivei for at se om han kjendte presten, men han kom ogsaa tilbage med uforrettet sak. Han syntes nok at presten lignet litt paa A. K. Kvammen, men var ikke sikker. Saa bar det avsted til Belgumsfarmen, som jeg hadde besøkt efter møtet i Glenwood. Her var heller ingen hjemme undtagen en stor, svart hund som øiensynlig hadde sine sterke tvil angaaende disse lange fremmenkarer, som uten videre kommer kjørende like op foran trammen. Jeg tænkte det var sikrest at godsnakke litt med den før jeg steg av vognen. Forsøkte mig først paa yankee, men det hadde liten eller ingen virkning, saa paa riksmaal uten at spore tegn paa en venligere stemning. Men saa sa jeg, "Æ du valdreskar aa kjenne du'n Tore Belgum?" Men daa kan du tru han vart blie. Rova tok te aa gaa, han gliste fraa eine øira te det andre. Dæ va greit, at kunna'n ha tala te us, so hadde'n sagt, "Jau kara, æ dø valdressa aa kjenne'n Tore Belgum, so ska dø vara vælkomne. Stig berre ut." Aa dæ gjorde mø, aa la at helsing aa besked om kem so hadde vøre paa gale. Desværre fik jeg siden høre at ikke bare var det Nora kirke vi hadde reist forbi og at det var pastor Kvammen som forrettet, men Tore med hustru, samt sønnen og hans familie var tilstede ved gudstjenesten.

Saa er der ikke mere at berette end at vi reiste over Glenwood videre til Minneapolis og St. Paul og næste dag til Decorah.

Tre ganger er det blit mig forundt at gjeste hjembygden, og fire ganger har jeg været paa valdresstevne. Hver gang har jeg sagt, at staar det til mig skal det ikke bli sidste gang. Faar nu se hvad skjæbnen har i sit skjold. Det slog mig forresten ved sidste stevne hvor mange av de gamle, kjendte ansigter der nu savnes. Man merker at støvets alder nærmer sig hos saa mange av os, men saa har vi heldigvis mindene, og vi faar se at leve paa dem.

Netop som jeg skriver sidste paragraf kommer der som et pust fra fjeldet, et budskap fra Valdres, fra selveste sæteren. Det er et stort kort. Paa den ene side hilsener undertegnet "Marie Piro, Gudrun Heyerdal, Anne Cathrine Piro." Disse tre er paa ferie paa Ølsjøbakken hos Olga Faar. Paa den anden side er der et billede malet av Marie Piro og undertegnet, "Fraa Gjølemyrstrøiden mot Skogshødne, 1. juli, 1931. M. P." Der er vel neppe den valdres som ikke har været paa Vestaasen og som derfor kan danne sig en ide om billedet med sætervangen i forgrunden, Skogshødne og Hallingfjellene i bakgrunden.

Atter melder der sig en tanke som kom frem tre aar siden, da jeg sammen med O. K. Ødegaard sat paa noen murrester paa gaarden Hjeile i

Vestre Slidre. Det var alt som var igjen, sa Ødegaard, av det hus hvori mine oldeforældre hadde bodd for 120 aar siden. Nedenfor os ligger fjorden blank og stille, avspeilende Olberget, Hamrisslotte, holmer og skjær, ja selv bækkene der hang som sølvbaand nedover den svarte fjeldvæggen der i vest. Saa den gamle stenkirken nere ved veien tilvenstre, og dertil duren av disse mange fossefald, som snart steg, snart svandt eftersom vinden bar lyden nedover dalen. Det slog mig da, at det var jo netop det samme skue fædrene vore hadde for sig enten de gik til sit arbeide om morgenen, eller om kvelden, efter endt dagsverk sat og hvilte sig ute paa tunet. Dette sa jeg til Ødegaard, og at det var saart dette at fædrene hadde maattet forlate al denne herlighet, for ingensteds kunde man vel finde noe vakrere. Neppe noen av de utvandrede hadde vel faat gyldig erstatning for det som her var gaat tapt. Ialfald kunde det ikke opveies med penger, ære, berømmelse eller andet som verden ellers har at by. Ødegaard var tildels enig i tanken, men det var vel ikke saa litet i en bemerkning han siden tilføiet, i det han sa, "Men dæ hadde vel inkji vørte gjestebø te kor dag hadde dai alle vørte sittan at her heldan." Aa nei, det er jo altid denne striden for det daglige utkomme som man maa regne med. Men saa faar vi trøste os med at litt avveksling i dette daglige stræv har vi, og for mig staar særlig besøkene til hjembygden og valdresstevnene som en slags oaser i en ellers noksaa tør og ensformig tilværelse.

Vinjestogo paa Eidsbugaren i Jotunheimen

Kristoffer Kvamme og hans hustru kunde forleden feire 25-aarsjubileum som hotelverter paa Eidsbugaren. Størst berømmelse har vel stedet faat derved at digteren Aasmund Vinje i 1868 bygget sig en hytte der, en hytte som fremdeles holdes vedlike av hoteleieren og som naturlig er en stor attraktion for alle reisende. Som bekjendt opholdt Vinje sig et par somrer i sin hytte i Jotunheimen før døden indhentet ham. Eidsbugaren er en vældig fjeldendom som er beliggende ved innsjøen Bygdin og er flere mil i omkreds.

Samband

Published quarterly by Valdres Samband at
425-429 S. 4th St., Minneapolis, Minn.

Subscription price \$1.00 per year in advance.

A. M. SUNDHEIM - - - Editor-in-Chief
HELGE HØVERSTAD - - - Assistant Editor

Send manuscripts and all matters pertaining to the editorial department to one of the editors, 425-429 S. 4th St., Minneapolis, Minn.

Cash remittances for subscription, change of address and all matters pertaining to the mailing of *Samband* should be sent to the secretary-treasurer, Rev. Helge Høverstad, 425-429 So. 4th St., Minneapolis, Minn.

Entered at the Post Office at Minneapolis, Minn., as second-class matter.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1927, authorized on July 3, 1918.

VALDRES SAMBAND

Embedsmænd og styre 1931-1932

A. M. SUNDHEIM, formand, 425-429 S. 4th St., Minneapolis, Minn.

OLE ROOD, viceformand, 4016 18th Ave. S., Minneapolis, Minn.

HELGE HØVERSTAD, sekretær-kasserer, 425-429 S. 4th St., Minneapolis, Minn.

M. A. WEBLEN, 600 Temple Court, Minneapolis, Minn.

OLAF RUDI, 1506 Washburn Ave. N., Minneapolis, Minn.

EDWIN ODEGAARD, 3128 44 Ave. S., Mpls.

THEO. E. THORKELSON, Maynard, Minn.

Ærespræsident

A. A. VELEN, 3962 Brighton Ave., Los Angeles, Calif.

KONGRESMAND KVALE OG GJEITA

"Ved en partifest i Washington, D. C., fik partilederne hver sin gave som ønske om held og lykke for hver især. Republikanerne fik en liten elefant, demokraterne en donkey, og farmer-arbeiderpartiet en gjeit."

Tillykke med gjeita, Kvale!

Den kom til et b'ivende sted.

I kongressens lysende sale

er saft mellom bark og ved.

Og bukken, vet du, kan stange

lik en valdres, han staar paa to,

naar profittklassens tjenerne mange

fik dysse de andre til ro.

Elefanten, du vet, er for tolden —

jo høgre jo bedre det gaar.

Hver eneste saubuk i folden

kan klippes mens farmeren saar.

Maskiner til tre-fire priser,

og alltid er smøret for salt.

Rentister blir fete som griser,

mens renten tar farmen og alt.

En donkey er glup til at skrike,

bare han kan styre et land,

lar to og fem være like.

Han tvinger vi folk drikke vand,

han sultet har all for længe,

og Washington-krybben er stor.

Av ham faar du alt du kan trønge

som fins paa den ganske jord.

Jarvist, du kjender dem begge to,

de passer sammen som fot i sko.

De lever for business og egen fordel,

er spekulanter med liv og sjæl.

Til dem som har skal resten gaa,

og tude't lar flokken sig alltid flaa.

De gir til farmer-arbeider-klassen

en levestandard fra fattigkassen.

T. K. ROGNE.

FRA VALDRESLAGET VED CROOKED LAKE, ALTA.

Kjære *Samband!*

Det er ofte moro at være sagaskriver mest naar vi har hat vore aarlige møter med gjestebø, osv. Men saa kommer andre ting, en maa skrive ned, som er mindre morsomme. Laget vort begyndte for over 25 aar siden med mange egne valdreser; men nu har en efter en av dem faret til kirkegården.

Der er Knut K. Hauge og hustru Ragnhild Torgersdatter Hegge, Mrs. Ragnhild Nordtorp, Ole Kjørlien, Thorstein Veflen, Thorstein R. Jevne og Mrs. T. R. Jevne, Even Jevne, Erik Skjell, Erik Kjøs, og nu ganske nylig hans hustru Anne Kjøs, som døde pludselig hos sin datter, Mrs. Andrew Jevne. Ca.

50 automobiler fullastet med folk fulgte hende til graven ved Vangs kirke. Bare halvdelen av os fik rum i kirken.

Mr. John Moen og hustru, begge fra Østre Slidre, Valdres, hadde sølvbryllupsfest forrige uke i Wetaskiwin. Det var taler og sang og mat og drikke til overflod for en talrik forsamling.

Valdreslaget ved Crooked Lake holdt aarsfest søndag den 21de juni. Den gamle bestyrelse: T. T. Jevne, formand; Chr. Moen, kasserer, T. K. Rogne, sekretær, blev gjenvalgt.

Vi tilbragte eftermiddagen med sang, tale og rønnegrøt og spekekjøtt, som vanlig.

—THORSTEIN ROGNE.

JUUL DIESERUD

Juul Dieserud, en av Valdres Sambands trofaste støtter, fylgte sit 70de aar sidstleden 21de juni. Han har været ansatt som katalog ekspert i kongressens bibliotek i Washington i over tredive aar og kunde nu trekke sig tilbake med pension, men føler sig fremdeles saa sterk at han foreløbig i alle fald foretrekker at vedbli i arbeidet.

I *Samband* for mars 1928 findes et biografisk omrids av Juul Dieserud, skrevet av hans ven og kollega, dr. J. C. M. Hanson, som vi henviser til. Ellers er Dieseruds navn og arbeide baade vel og fordelagtig kjendt av alle Valdres Sambands medlemmer. Han forsømmer ingen anledning til at si et godt ord om vort gamle fædreland, og da især om vor heimbygd og heimbygdingen. Den gamle bondekultur som den artet sig i Valdres sætter han meget høit, og han har fra ungdommen av været en gransker og dyp tænkner. Til den norsk-amerikanske presse har han været en fittig bidragsyder og har levert værdifulde indlæg om spørsmal i mange forskjellige retninger. Vinlandssagaene og Amerikas opdagelse har han viet et særlig grundig studium, og han har derfor i den senere tid levert

mange knusende slag mot den bekjendte "Kensington Runesten humbug," som harmet ham meget. Han er overbevist om at hele historien er det pureste juks, og han er for ærlig og for meget gransker og historiker til at ville kjæle for vor nationale forfængelighet med en saadan fabel. Derfor tok han tilorde for at overbevise tenkende mennesker om at hele historien var i bund og grund en umulighet.

Samband gratulerer Dieserud med 70-aarsdagen og glæder sig over at horisonten i vest endnu er langt borte, og at skyene og kveldsolen fremdeles har sine betagende kulører.

BREV TIL "SAMBAND"

Jens Nilson, Hills, Minn., er en mand som har ydet Valdres Samband store tjenester. Foruten at være en vennsæl mand som holder av alle valdreser, saa har han særlig indlagt sig fortjeneste derved, at han er en flink spillemann og altid kommer til stevne. Han glemmer heller ikke at ta felen med sig, og gjør sig aldrig kostbar, naar han blir opfordret til at bidra til programmet med sine klangfulde valdreslaatter. Derfor er han altid velset og velkommen ved vore aarlige stevner. Han skrev nylig til *Samband* som følger:

"Med det samme jeg sender en check paa \$2.00 for *Samband* 1930-31, vil jeg sende et par linjer som følgesvend. Jeg liker baade *Samband* og stevne og anbefaler begge til alle valdreser. For mig som er kjendt i alle dalførere i Valdres vilde jeg aldrig undvære bladet saalænge det er at faa. Jeg er født i Vestre Slidre og vokste op i nærheten av skigaren som skiller mellem heimbygden og Nord Aurdal. Men jeg blev ganske meget av en vangsgjelding ogsaa, da jeg tjente mange sommerhalvaar paa Grindaheim i Vang. Et par aar gik jeg ogsaa noen uker paa skole hos kirkesanger Bugge. Min første skolelærer var imid-

lertid kirkesanger O. K. Ødegaard, som hadde Storekvaales skolekreds i Vestre Slidre. Han var en udmerket lærer og efterfulgtes senere av Tollef Thronsen Lome.

Paa mine reiser som skyssgut, vognmand og postkjører blev jeg godt kjendt over hele Valdresdalen. Vaar og høst naar turisttrafikken ikke var stor, saa skysset jeg ofte handelsreisende og kunde være borte et par uker om gangen. Jeg la da nøie merke til folkets omgjængelighet med hverandre og deres forhold til sine tjenere. Uten at rose eller laste noen, saa fandt jeg folket i Vang gjennemgaaende at være de mest venlige. Formodentlig hadde det sin grund i at folket i Vang var mest jævnt og selvstændig stillet. Der var svært faa som trængte av fattigkassen, og om der var enkelte som var en del bedre stillet end almindelig, saa var de aldrig hovne og snobbet. I Vestre Slidre var det litt anderledes, og i Aurdal en del mere delte meninger, men i Østre Slidre, i Hedalen og Etnedalen var forholdene mere i likhet med Vang, undtagen at de hadde en del skogkaks der. Om vinteren naar der ikke var skysstrafik, saa drev jeg for det meste med skrædderarbeide, og saaledes kom jeg i berøring med alle klasser, baade lærde og ulærde, fattige og rike. Derfor er jeg altid saa interessert i alt som dreier sig om Valdres og valdreser og holder saa meget av at læse *Samband*.

En venlig hilsen til alle valdreser og lykke og fremgang for *Samband*.

JENS NILSON."

GAVER TIL HEDALENS VEL

For første og sidste gang kommer jeg med en liten kvittering til *Samband*. Grunden er at det mest utbredte blad av de 5 blade jeg den 10de mai 1931 sendte kvittering til, fandt sig beføiet til at "ofre" mit produkt til "kørja." Det er ikke "greit" at være indsamler. Mottar man en dollar og 25 cents i bidrag,

er man nødt til at lide et personlig tap paa 5 dollars for at gjøre rede for til Paal og Per at man har mottat en dollar og 25 cents.

Siden vor sidste kvittering datert 1ste januar 1930 har vi for legatet "Hedalens Vel" mottat og fremsendt gaver fra følgende:

Martin G. Lee, Hendrum, Minn.	\$10.00
Før git	\$25.00.
Mr. og Mrs. K. O. Braaten, Portland, N. Dak.	10.00
Før git	\$65.00.
A. O. Larson, Portland, N. Dak.	5.00
Før git	\$20.00.
Mrs. John Christophersen, Mayville, N. Dak.	1.00
Før git	\$7.00.
Mrs. Andrew Evens, Mayville, N. Dak.	1.00
Før git	\$5.50.
Ole E. Bakke, Mayville, N. Dak.	1.00
Før git	\$8.00.
Mrs. G. H. Nordrum, Rothsay, Minn.	5.00
Før git	\$117.25.
Mrs. Anne Sørli, Rothsay, Minn.	5.00
Før git	\$38.00.
Ole O. Sukke, R. 2, Sauk Center, Minn.	1.00
Før git	\$28.50.
Mrs. Ellef Ellefson, Guri, datter av Kristen Grove, Fortuna, N. Dak.	2.50
Før git	\$1.00.
Andrew (Anders) Grove, Fortuna, N. Dak.	2.50
Før git	\$1.00.

En liten mindeblomst paa Syvers baare fra mig selv 2.00

Denne kvittering \$46.00
Før kvittert for kr. 553.14 og \$3,397.49
Alt i alt kr. 553.14 og \$3,443.49
Hjertelig tak til alle givere!

A. K. BRENDEN.

Silverton, Ore., 10de mai 1931.

MINDE KRANSER

PROFESSOR JOHN DAHLES DØD OG LIKFÆRD

Vor viden kjendte og avholdte sambygding, læreren i hymnologi og kirke-musik ved Luther Teologiske Seminar, døde den 16de juli paa Fairview Hospital i Minneapolis, 78 aar gammel.

John Dahle

I den senere tid hadde han hat sit hjem hos sin datter Signe, Mrs. Herman Gullixson, i Bode, Iowa. Skjønt skrøpelig av helbred, hadde han været istand til at færdes omkring og følge med i det som gik for sig i verden. Men saa, da en heftig lungebetændelse gjorde det nødvendigt at legge ham ind paa hospitalet, fik han snart hjemlov.

Flere av hans nære venner har ytret,

at Dahle fik en jordefærd saadan som han selv vilde ha ønsket sig den. Sørge-gudstjenesten fandt sted i Kristkirken i St. Paul, hvor han hadde været medlem i halvandet slegtled og hadde tjent gjennom aartier som organist og kordirigent. De allerfleste i sørgekoren hørte til hans vennekreds. Der var ingen prangen med blomster; men der laa en tydelig hilsen i hvert av de vakre emblemer.

Dahles mangeaarige prest, S. T. Reque, forrettet ved alteret og holdt likprækenen. Hans tekst kunde ikke været bedre valgt. Den var Salme 40:4: "Han la i min mund en ny sang, en lovsang for vor Gud. Mange ser det og frygter og forlater sig paa Herren." Der blev tegnet for os et vakkert billede av Dahle som den interesserte deltager i menighetens gjøremaal, som den freidige foregangsmand paa kirkenusikkens omraade og som den ydmyge kristen, hvis hjerte igjen og igjen blev stemt op til ny lovsang ved syndenes forladelse i Kristi blod.

Aldrig har vel Dahles deilige komposition, "Herren er min hyrde," faat en mere vakker og stemningsfuld utførelse end efter denne præken. Menighetens kor var for anledningen forsterket med flere prægtige stemmer. Det var sangveteraner fra den tid da Dahle selv dirigerte koret, som nu vilde være med at "syng" den gamle sangerhøvding "hjem." Det kan vel likesaa godt nævnes her, at Mrs. N. P. Wold senerehen flettet ind en deilig hymne for at indfri et løfte hun flere aar tilbake hadde git Dahle, at hun vilde syng ved hans likfærd.

Da Luther Seminars bestyrer og vicebestyrer begge var bortreist, fik undertegnede i opdrag at frembære hilsen fra

sykesengen uten at kunne hjelpe sig selv til saa meget som at komme frem i en rullestol. En særdeles tung skjæbne, men baade han og hustruen, som i disse mange aar maatte ta vare paa ham næsten som et barn, var taalmodig og ansaa korset som sendt dem av Gud og derfor til deres eget bedste. Til sine tider kunde han være meget nervøs, men aandfrisk til det sidste. Og den lære, den tro og bekjendelse han i saa mange aar hadde forkyndt for sine tilhørere i de forskjellige prestekald han hadde be- tjent, den holdt han fast ved til det sidste. Jesus Kristus og ham korsfæstet var hans haab, hans trøst i liv og død. Sidste gang jeg besøkte ham — vel en ukes tid før hans død — tok jeg avsked med ham og anbefalte ham i Guds haand. Han var allerede da saa meget værre at læ- gen blev budsendt og kom just som jeg forlot ham, uten dog at jeg ante at dette skulde bli sidste gang jeg fik se ham i live. Han hensov stille og rolig søn- dagen den 17de mai efter at ha tat av- sked med hustru og to døtre og anbefalt dem i Guds forsorg og varetægt. For- uten hustru, Anna Lovise født Gunder- son, og to døtre, Marie og Ida, overleves han av to brødre her i landet, nemlig Olaf Thollehaug, skolebestyrer i Sisse- ton, S. D., og Oscar Thollehaug i for- retning i Larimore, N. D., samt far, to brødre og tre søstre i Norge.

Hans tre sidste menigheter, Soldiers Grove, Kickapoo og Mt. Sterling, sendte hver \$25.00 til hjemmecommissionen, Vernon kreds presteskap sendte \$10.00 til pen- sionskassen, og Hillsboro menighet gav ogsaa \$5.00 til pastor Thollehaugs min- de. Fred med dit støv, velsignet være dit minde!
R. J. MELAND.

MRS. KJERSTI (CHRISTINE) EHRI

Mrs. Kjersti Ehri født Kattevold, døde i Minneapolis den 7de juni og blev under stor deltagelse stedt til hvile paa Crystal Lake gravlund den 10de juni. Mrs. Ehri

var født i Vang, Valdres, den 10de ok- tober 1841, og blev saaledes næsten 90 aar gammel. Hun var 26½ aar gammel da hun utvandret til Amerika. Det tok 7 uker inden seilskibet ankom til Quebec, hvorfra hun straks reiste videre til Wis- consin. Tre maaneder efter sin ankomst blev hun gift med Anders Ehri fra Sogn, og de bosatte sig saa paa en farm i nær- heten av LeRoy, Minn., hvor de bodde i 10 aar. Derefter flyttet de til Grafton, N. Dak., hvor Anders Ehri døde i 1898.

Mrs. Kjersti Ehri

Straks derefter flyttet familien til Min- neapolis, hvor Mrs. Ehri og hendes døtre hele tiden har tilhørt Bethlehem menig- het. Mrs. Ehri efterlater sig 2 sønner i Minneapolis, Ed og Christ Ehri, samt 4 døtre, dr. Virginia Leweaux i Portland, Oreg., Mrs. professor Selkie i St. Cloud, Minn., og Gjertrud og Emma Ehri i Minneapolis, som begge avla et smukt vidnesbyrd om barnlig kjærlighet og kvindelig utholdenhet under morens aare- lange sykdom.

Mrs. Ehri var i mange henseender en enestaaende kvinde, hvis make neppe fin-

des nu for tiden. Hun representerte en tidsalder som er forsvundet baade i Norge og Amerika. Det var likesom de mange aar her i landet var gledet forbi uten at berøre hendes aandelige horison det mindste. Hun talte bare norsk og det var den reneste gamle Vangs dialekt, og hun var en typisk representant av den bedste gamle bondekultur som den artet sig i Vang i Valdres for henimot hundre aar tilbake.

Ole B. Lee, Pope Co., Minn., blev be- gravet sidstleden 25de august. Han var født den 9de august 1833 i Nord Aur- dal, Valdres, og var ved sin død altsaa 98 aar gammel. Han blev gift i 1855, kom til Amerika i 1861, og til Pope County i 1871. Hans hustru døde i 1881 og han blev gift igjen med Ingeborg Tol- lefsen i 1882.

Med Ole Lee er en typisk representant for de gamle nybyggere gaat i graven. Han var en dygtig snekker og bygget den første norsk lutherske kirke i Glen- wood. Likesaa den første kirke i Nora menighet, hvor han selv var medlem i 60 aar. Da kirken senere maatte ombygges for at faa taarn og sakristi fulgte det av sig selv at Lee maatte utføre arbeidet.

Lee var en faamelt, stille og beskedn mand. Han søkte aldrig efter leilighet til at gjøre sig selv gjældende. Han hadde en rolig og lykkelig livsaften og blev til det sidste pleiet omhyggelig av datteren Inga, som er hjemme og ugift.

Miss Bertha Lockrem, min kusine, var født ved Dennison, Minn., den 21de juni 1873 og døde i mit hjem i Minneapolis den 26de mai, glad og lykkelig i troen paa sin frelser. Dødsaaarsaken var kræft. Begravelsen foregik den 29de mai. Sør- gegudstjeneste holdtes først i Bethania lutherske kirke her i byen, hvor pastorene M. O. Selseth og Grant M. Rundhaug talte. Den sidste bar frem tak og helsing fra Perry menighet, Dane Co., Wis. Saa kjørte likfølget til Vangs kirke ved Den-

nison, Minn., hvor pastorene H. S. Fauske og H. B. Kildahl talte. Under- tegnede talte litt paa begge steder om avdødes tro og værdifulde arbeide i menigheten. Saa blev hun lagt til hvile paa familiens gravplads i den menighet hvor hun var født, døpt, konfirmert og op- vokset.

I over seks og tyve aar hadde hun været min husbestyrerinde, og hendes hjelp i menighetsarbeidet var uvurderlig. Hendes mange venner, hvor vi hadde været, var overmaate snille til at komme hende ihu under sykdommen. Hun bad mig bringe dem alle hendes sidste hils- ning og tak. Det gjøres hermed. For- uten de mange vakre kranser paa baaren, er som mindekranser sendt ind til kas- serer H. O. Shurson litt over femti dol- lars til hedningemissionen.

Gud velsigne hendes minde!

HELGE HØVERSTAD.

JUL I NORGE

Et julebesøk til barndomsheimen blir et av livets behageligste minder. Heime i Norge i julen er at gjenopleve sine bedste barnsdoms- og ungdomsminder.

Ogsaa iaar har Den Norske Amerika- linje arrangert Norsk-Amerikanernes Julefærd, som avgaar fra New York med "Stavangerfjord" den 8de december. Den ledes av den erfarne turistleder Alfred J. Waugh, som i 30 aar har drevet damp- skibs- og turistforretning i Minneapolis. Fra Minneapolis reiser følget om kvelden den 5te december og fra Chicago den 6te december.

For passagerer som ønsker at reise tid- ligere anbefales "Bergensfjord" fra New York den 21de november med avreise fra Minneapolis den 18de november om kvel- den og fra Chicago den 19de om mor- genen.

De som først reserverer faar de bedste lugarer. Derfor er det fordelagtig at re- servere med "Stavangerfjord" eller "Ber- gensfjord" med det første.

Nyt og gammelt fra Valdres

Grosserer O. A. Hull (tilvenstre), og redaktør G. O. Hovi paa Kongens Utsigt, Ringerike, sommeren 1929.

REDAKTØR G. O. HOVI

Hr. G. O. Hovi hadde i sommer været redaktør for bladet *Valdres* i et fjerdedels århundre. Jubileet feiredes ved en festlighet paa Fagernes, hvor redaktør Hovi blev sterkt hyldet av selskapets direktion og personale og hvor værdifulde erkjendtlighetsgaver blev overrakt ham. Vi har ikke læst om denne festlighet i *Valdres*; ti redaktøren, som altid er saa villig til at beskrive og anerkjende andre menneskers arbeide, er en temmelig taus mand naar det gjælder hans eget. Imidlertid er det indlysende, at det skyldes i første grad hans gode takt og seige utholdenhet at bladet vandt frem fra en ringe begyndelse til sin nuværende solide grundvold og til den anseelse som det overalt kan glæde sig ved at nyte idag. Bladet utkommer tre ganger om uken, og det er et organ som repræsenterer alle valdresbygdene paa en alsidig men altid værdig maate. At kunne redigere et blad saa det med vor tids uro og sterke bryt-

Redaktør G. O. Hovi

ninger kunde være tilfredsstillende for alle partier synes en umulighet. Men redaktør Hovi har dog ved sin eiendommelige sindighet og sine altid sunde retningslinjer forstaat den kunst at være retfærdig mot alle og bevæge sig saa objektivt mellem ytterlighetene at det uvilkaarlig tvinger til respekt fra alle hold.

Samband gratulerer jubilaren selv om det er litt *post festum*. Maa han like traust som før bli staaende ved roret for *Valdres* ogsaa i de næste 25 aar.

Henrik Før, den velkjendte, store, staute Leira-bonde, fylgte 80 aar sidstleden 14de mai. Helt siden han 27 aar gammel overtok sit gaardsbruk har han været en ledende mand blandt bøndene i Valdres, og han er endnu ved god helbred og driver sin store gaard ved hjælp av to staute døtre, Ragna og Laura.

Paa meieri-utstillingen i Stavanger fik baade Vang dampysteri og Østre Slidre ysteri medaljer for deres fremstilling av blandet gjeiteprim.

Gaardbruker Henrik Berg i Nord Aurdal var forleden 60 aar gammel. Han har været medlem av herredsstyret i 25 aar og har indehat mange andre tillidshverv.

Sør Aurdal sparebank har maattet indstille paa grund av mangel paa kontanter og likvide midler. Banken stiftedes i 1861 og hadde en kapital av ca. tre millioner kroner og et overskudd av kr. 321,000. Som akkordmægler blev utnevnt overretssakfører Berg, Fagernes, og som medlemmer av akkordstyret gaardbruker Erik Juvkam og lærer Sigurd Sørhøen.

Pastor Mikael Gladhaug, som midlertidig betjente prestekaldet i Vang og var enstemmig indstilt som nr. 1 av Vang menighetsraad, er i statsraad utnevnt som sogneprest. Pastor Gladhaug er barnefødt i Sør Aurdal den 28de juli 1905. Efter den almindelige folkeskole i heimbygden var han et aar elev ved Valdres folkehøgskule og tok artium paa Eidsvold landsgymnas. I 1926 tok han teologisk embedseksamen ved Menighetsfakultetet og praktikum i 1930. Den 4de juni samme aar blev han ordinert som

prest av biskop Lunde i Oslo og blev straks efter hjelpeprest hos sogneprest Hvem i Sør Aurdal, hvor han virket indtil han flyttet til Vang.

P. A. Skipenes, den nye sogneprest i Vestre Slidre, blev søndag den 21de juni indsat i embedet ved prost J. Vernes, som uttalte at det var baade en glæde og en ære at kunne indføre sin eftermand i embedet. Sogneprest Skipenes holdt en varm og gripende tiltrædelsespræken og den gamle Slidre kirke var fyldt til sidste plads.

Etnedal herredsstyre har maattet opta et laan fra Kommunalbanken paa 150,000 kroner. Laanet approbertes av justitsdepartementet.

Mikkjel Fønhus' fortælling, Skogenes Eventyrer, som i 1927 utkom hos Aschehougs i Oslo, er nu oversat til engelsk og vil utkomme i New York om kort tid.

Eli Næs kunde sidstleden 17de mai feire sin 75-aars fødselsdag. Hun blev født paa Snortheim av forældere Ole K. Snortheim og Berit Olsdatter, født Brandt, som senere kjøpte nordre Fauske, hvor hun vokste op. 35 aar gammel blev hun gift med Jul Næs, hvis 80-aars fødselsdag vi omtalte i sidste nummer av *Samband*. Straks efter brylluppet kjøpte de gaarden Lillestrand, hvor familien siden har bodd og hat en velsignet, gjestfri og hyggelig heim. De har hat tre barn: Ingrid, gift med missionsprest Gausdal som virker i Santalistan, Berit, gift med Torleiv Rime som nu driver gaarden Lillestrand og Sigrid, som i mange aar har været haandarbeidslærerinde ved Valdres folkehøgskule.

Kari Nespladsen var 75 aar forleden. Hun har tilbragt omtrent hele sin levetid i den vesle solbrændte men trivelige husmandsstue straks nordenfor Nesgaardene. Hendes slegt har i lange tider hat et slags privilegium paa Nespladsen.

Reis hurtig, billig, komfortabelt til

NORGE

Direkte paa 8½ dag med

Den Norske Amerikalinje

"Nordmændenes egen linje"

STOR REDUKTION

3dje klasse

Fra New York til Norge

\$93.00

Paa alle østgaaende seilinger
TUR OG RETUR BILLET

\$156.00

Returbilletten er gyldig 2 aar for
hvilken som helst seiling.

Lave priser ogsaa paa kabin og
Turist klasse.

Seilinger fra New York:

"BERGENSFJORD" .....17de okt.

"STAVANGERFJORD" 7de nov.

Reserver plads nu med
juleturene

"BERGENSFJORD" 21de nov.
og

**NORSK AMERIKANERNES
JULEFÆRD**

"STAVANGERFJORD" 8de dec.

Under personlig ledelse fra Minne-
apolis til Norge av den velkjendte
og reisevante nordmand Hr. A. J.
Waugh, 314 Second Ave. So., Minne-
apolis, Minn.

Vore passagerer kan benytte Ber-
gensbanen uten ekstra tillæg.

Nærmere oplysninger og hjælp med
utfylling av nødvendige dokumen-
ter faaes hos vore agenter eller:

DEN NORSKE AMERIKALINJE

Minneapolis, 129 So. 3rd St.
Chicago, 75 East Wacker Drive.
New York, 22 Whitehall St.
Winnipeg, 278 Main Street.
Seattle, Douglas Bldg., 4th & Union.
San Francisco, 29 Geary St.

Tollef O. Skaar døde 26de juni 96 aar gammel og blev gravlagt paa Skrautvaals kirkegaard den 4de juli. Han hadde hele sit lange liv været en godmodig, traust og arbeidsom mand og indtil de aller sidste aar været ved god helbred.

Arne Grøv, forhenværende ordfører i Sør Aurdal, fyldte 50 aar sidstleden mandag 31te august.

Hoffmann Philip, som indtok stillingen efter Laurits Swenson som De Forenede Staters sendemand til Norge, og den amerikanske generalkonsul, Thomas Bevan, skal iaar gaa paa rypejagt paa Høvdafeltet i Skrautvold. De skal bo paa Finnslegeret hos direktør Kaas.

Ulnæsbruken vil nok alle som har opholdt sig i Ulnæsbygden ha mere eller mindre behagelige minder om. Den er dygtig lang, og i mands minde har den været et elendig, faldefærdig skrammel som daarlig egnet sig for bygdens færdsel. Nu skal de faa ny bru idet komunen besluttet at tilveiebringe som forskud de 96,000 kroner som en solid ny bru blev anslaat at koste. Arbeidet begyndte med en god arbeidsstyrke sidstleden februar, men det maatte stanse ved pinsetiden paa grund av den høie vandstand i Strandefjorden. Den nye bru ventes dog at bli færdig ut paa høstkanten iaar.

Tore A. Haugene døde paa Merket i Tisleidalen sidstleden 2den mai og blev næsten 90 aar gammel. Han var født og opvokset paa Fuglei i Aabjørbygden, men efterat han i ung alder blev gift kjøpte han gaardsbruket Haugene og senere ogsaa Merket.

Aabjør skolekreds har med 47 mot 45 stemmer vedtat at nynorsk skal være hovedmaalet i Aabjør kreds. Det er ikke bare her i Amerika at der er sprogstrid. De har den endog i Valdres.

Ola Okshovd, "Meisterspelemanden fra Østre Slidre," fik første præmie i kl. II paa landskapeleiken i Kristiansand og Valdrespokalen til odal og eie. Han fik ogsaa andel i Fædrelandslaget vandrepokal for hallinger, valdreser og sogninger paa den nylig avholdte felekleik paa Lerdal. Han var søskendebarn til nu avdøde professor John Dahle ved Luther Seminar.

O. E. Anberg er død 93 aar gammel. Han var født paa Merket i Tisleidalen og var grundlæggeren av Sauderstølen høi-

fjeldshotel, som han oparbeidet fra en ringe begyndelse til et av landets mest besøkte høifjeldshoteller. Han døde paa gamleheimen i Gol men blev begravet paa Nord Aurdal kirkegaard den 28de juli.

Dr. Harald Lyche, som har søkt og faat avsked som distriktslæge i Vestre Slidre og Vang, var 65 aar gammel sidstleden 29de juli. Paa sin fødselsdag blev han hædret med kongens fortjentmedalje i guld.

Office open from 9 A. M. to 5 P. M.
Consultation Hours
11:30-12:30 noon. 2-5 P. M.
Wednesday Eve. 7-8

DR. CARL M. ROAN
PHYSICIAN AND SURGEON

933 Metropolitan Bank Building
Cor. 2nd Ave. and 6th St. So.
Minneapolis, Minn.

Telephone Geneva 7367

Drs. Scheldrup & Petersen's
MEDICAL AND SURGICAL CLINIC

1111 Nicollet Avenue
Minneapolis

A FEW GOOD REASONS

Why you should write us or have one of our representatives call on you—

To Explain our excellent insurance contracts.

To ascertain if your present insurance is sufficient to pay your obligations (if any) and provide an income for your family.

To arrange an income for your old age.

To explain the various uses of dividends.

To learn if your beneficiary clause is as it should be.

To help you in the building of an absolutely safe estate.

We wish to give you the best service possible and suggest that you write us, stating your age.

LUTHERAN BROTHERHOOD

(Legal Reserve Life Insurance)

HERMAN L. EKERN, President

1200 Metropolitan Bank Building : : : Minneapolis, Minn.

NOGET GODT IVENTE FOR DEM!

JUL I VESTERHEIMEN

Redigert av A. M. Sundheim

DENNE GANG ER HELE INDHOLDET PAA NORSK

Vort nye engelske Julehefte "Christmas" har overtat den tidligere engelske avdeling i "Jul i Vesterheimen."

AV INDHOLDET NÆVNER VI:

Juledigt av biskop Berut Stoylen.	Det Hvite Kors i Skogen, fortælling av Waldemar Ager.
Julebetragtning av dr. Jacob Tanner.	Det kvelder paa Sunnysvåle, fortælling av Herman E. Jørgensen.
Digt om Mor Norge av Simon Johnson.	Mr. Kari, fortælling av Jon Norstog.
En Minderune om dr. H. G. Stub av past. B. E. Bergesen.	En Vise, folkelysskildring av Hans Ronnevik.
Deilig er Jorden, en skildring av naturen, Herrens skaperverk, av N. N. Rønning.	Tante Mina, fortælling fra sydstatene av Hans Ash.
Hilsen til Norge, digt av Wilhelm Pettersen.	Gamle Antigua, Guatemala, reiseskildring av A. M. Sundheim.
Ogsaa et Juleoffer, julefortælling av O. E. Rølvaag.	

Som man vil se av indholdet, har redaktøren, Mr. Sundheim, sikret sig flere av vore mest skrivevdygtige som bidragsydere til "Jul i Vesterheimen."

Og naturligvis en hel samling av flerfarvede helsides billeder som "Vinter i Norge" av Carl Moe, "Fra Hardanger" av Lars Haukanes, og religiøse sujerter som "Jesu Fødsel" og "De vise Mænd."

Flinke tegnere som f. eks. Emil Biorn har bidrat til det kunstneriske og tiltalende utstyr av juleheftet. Alle fortællinger og artikler er illustrert.

DER VIL STAA STORT RY OM DETTE AARS NUMMER AV
JUL I VESTERHEIMEN

Send ind Deres bestilling tidlig. Send det som julegave til slekt og venner i Norge.

Prisen er som før: bare EN DOLLAR, portofrit tilsendt, ogsaa til Norge.

AUGSBURG PUBLISHING HOUSE

425 South Fourth Street : : : : Minneapolis, Minn.

*printing plate makers
for the SAMBAND*

**Babcock Engraving
Company**

416 8th Ave. So.